

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2573 ในด้านผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนภาพอนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2559-2573 ที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Document Analysis) การวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Technique) การสร้างวงล้ออนาคต (Futures Wheel) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง (Cross Impact Analysis) และการเขียนภาพอนาคต (Scenario Development)

การดำเนินการวิจัยแบ่งออก เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย **ระยะที่ 1** การพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ชั้น คือ 1) การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน และ 3) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน **ระยะที่ 2** การศึกษาอนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้เทคนิค EDFR ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 24 รูป/คน รอบแรกจะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมในรอบที่สอง นำผลการสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่องที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติเพื่อให้ได้อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ในด้านผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ **ระยะที่ 3** การสร้างอนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ชั้นดังนี้ ชั้นที่ 1 การสร้างวงล้ออนาคตที่จะแสดงให้เห็นโครงสร้างเชื่อมโยง

เชิงสาเหตุ โดยนำแนวโน้มเหตุการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติจากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์
 เนื้อหา จำแนก จัดกลุ่ม ระบุผลกระทบ และแนวโน้มเหตุการณ์แต่ละด้านที่จะเกิดติดตามมา
 เป็นลำดับขั้น ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร
 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั่วประเทศ
 จำนวน 40 รูป เลือกมาแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เกี่ยวกับโอกาสที่เป็นไปได้
 ของแนวโน้มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้ม
 เหตุการณ์สืบเนื่อง โดยนำแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติจากระยะที่ 2 มาสร้างเป็น
 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และนำแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง
 จำนวน 5 ด้านตามผลการสร้างวงล้ออนาคต ไปสร้างเป็นตารางเมทริกซ์ประมาณค่า
 โอกาสความเป็นไปได้ของการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง ส่งไป
 สอบถามให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นำ
 ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าคะแนนโอกาสความเป็นไปได้ของแนวโน้มอนาคตภาพโรงเรียน
 พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 และขั้นที่ 3 การเขียนภาพ
 อนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2559–2573

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. แหล่งข้อมูล
 ที่เป็นเอกสารได้แก่ หนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และ
 เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573 2. แหล่งข้อมูลที่เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษาดีเด่น ได้แก่ 1) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดโสธรวราร
 ราม อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) โรงเรียนพระปริยัติธรรมมหาสวัสดิ์วิทยา
 ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม 3) โรงเรียนพระปริยัติธรรมหนองขุ่น
 วิทยา วัดหนองขุ่น อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี และ 3. แหล่งข้อมูลที่เป็น
 บุคคล ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
 สามัญศึกษา จำนวน 9 รูป/คน 2) ผู้เชี่ยวชาญให้คำตอบเกี่ยวกับอนาคตภาพโรงเรียน
 พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 โดยใช้ในการวิจัยแบบ EDRF
 จำนวน 24 รูป/คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้ (1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาท ตำแหน่ง
 อำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในปัจจุบันหรืออดีต จำนวน 6 รูป/คน (2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการบริหารหรือการนำนโยบายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามาสู่การปฏิบัติทั้งทางตรงหรือทางอ้อม จำนวน 6 รูป/คน (3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 6 รูป/คน และ (4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ผลิตผลจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (เจ้าอาวาส, วิทยาลัยสงฆ์) จำนวน 6 รูป/คน 3. กลุ่มเป้าหมายในระยะการวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์สืบเนื่องระหว่างอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 แต่ละภาพ เป็นบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยกำหนดคุณลักษณะดังนี้ (1) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (2) มีคุณวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (3) มีประสบการณ์หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างน้อย 5 ปี และ (4) มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

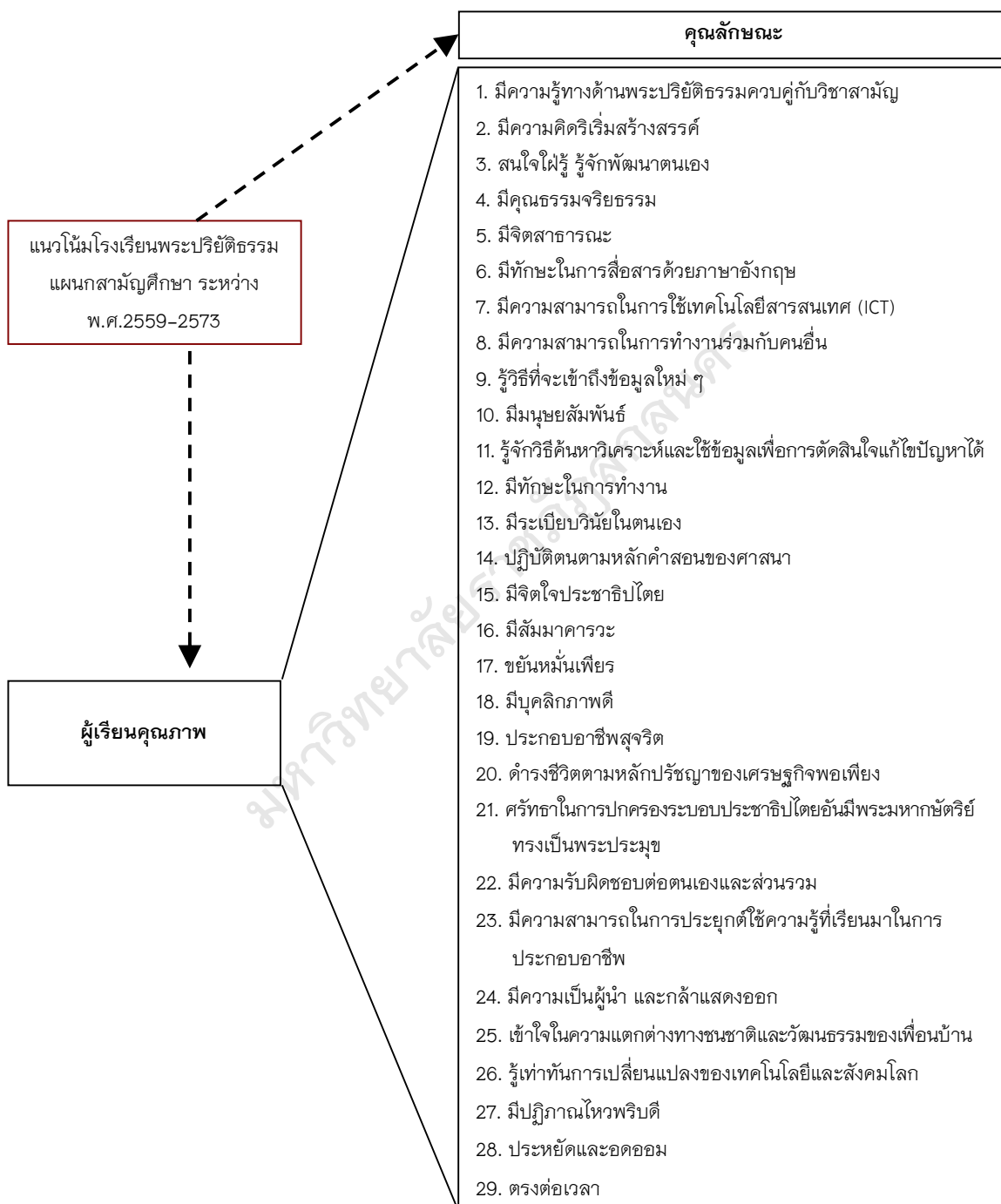
สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวโน้มอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

1.1 แนวโน้มอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 ที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติ จำนวน 112 แนวโน้ม แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ แนวโน้มด้านผู้เรียนคุณภาพ จำนวน 29 แนวโน้ม แนวโน้มด้านครูคุณภาพ จำนวน 29 แนวโน้ม แนวโน้มด้านโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 19 แนวโน้ม แนวโน้มด้านการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ จำนวน 24 แนวโน้ม และแนวโน้มด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ จำนวน 11 แนวโน้ม

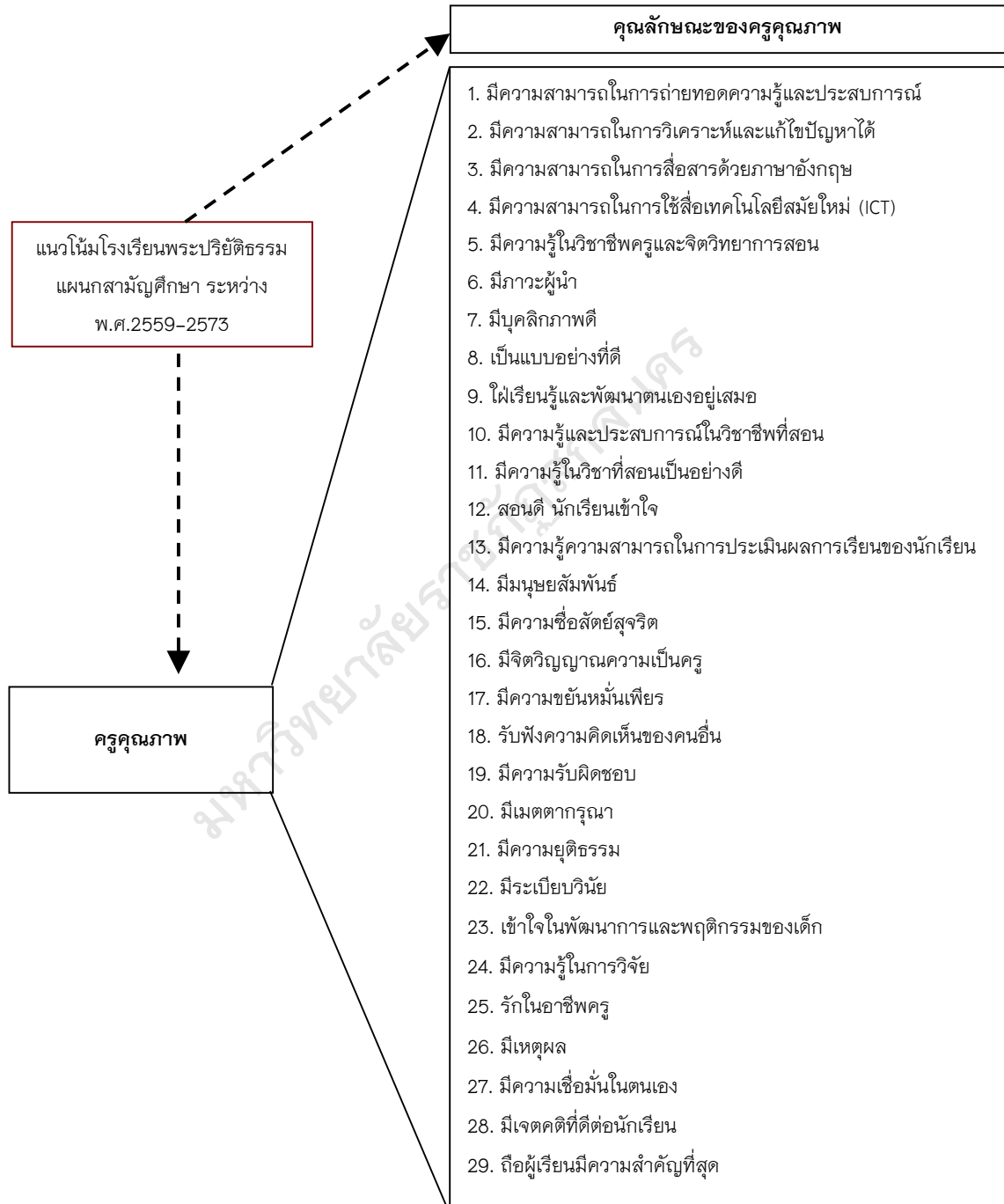
1.2 โอกาสที่เป็นไปได้ของแนวโน้มอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 112 ข้อ สามารถจำแนกออกเป็นแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก จำนวน 78 ข้อ และมีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 34 ข้อ ซึ่งสามารถสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

1.2.1 ผู้เรียนคุณภาพ มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก จำนวน 20 ข้อ (ข้อ 1-20) และแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 9 ข้อ (ข้อ 21-29) ดังภาพประกอบ 12

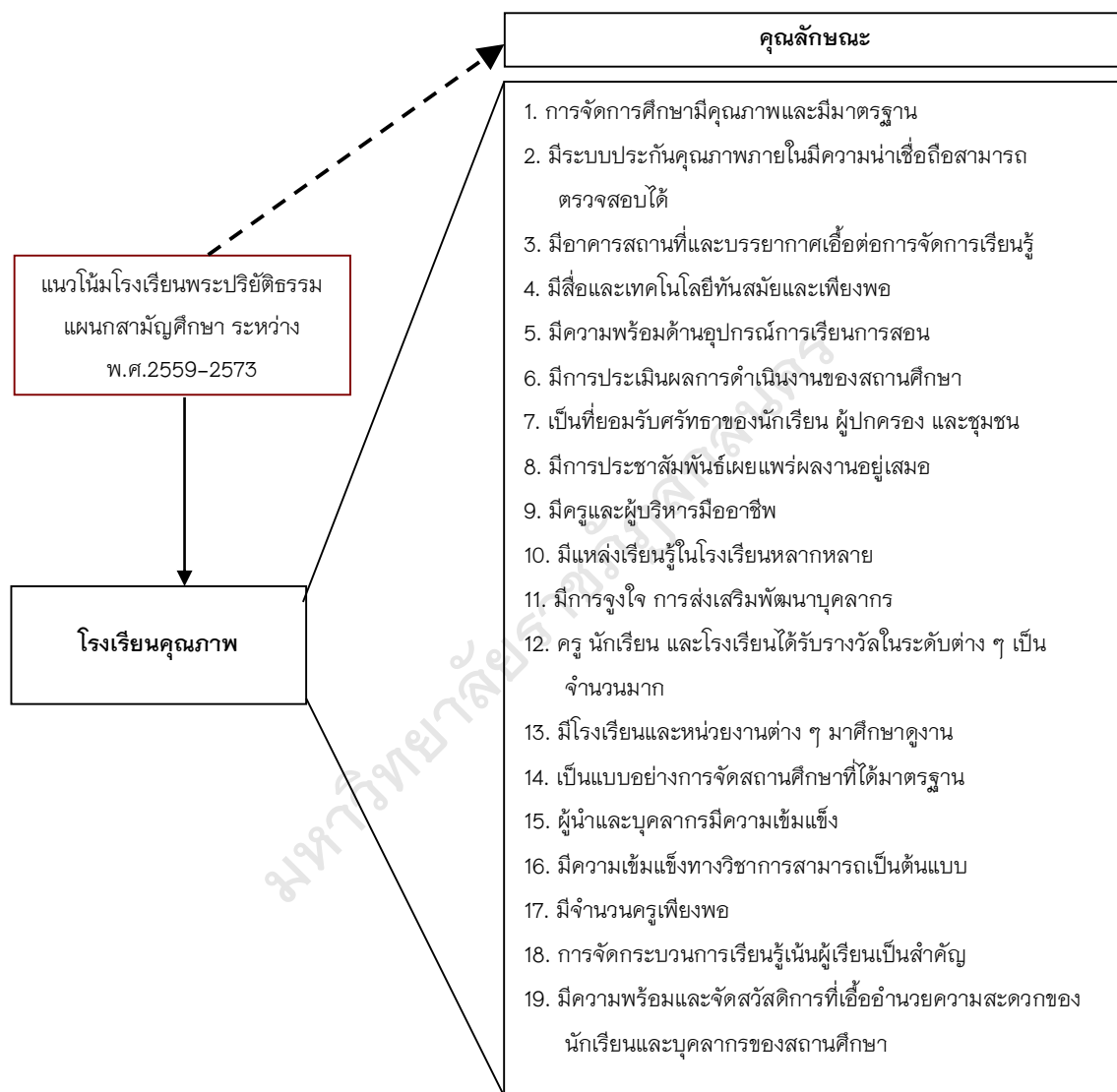
ภาพประกอบ 12 ภาพสรุปคุณลักษณะของผู้เรียนคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

1.2.2 ครูคุณภาพ มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก จำนวน 24 ข้อ (ข้อ 1-24) และแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง 5 ข้อ (ข้อ 25-29) ดังภาพประกอบ 13

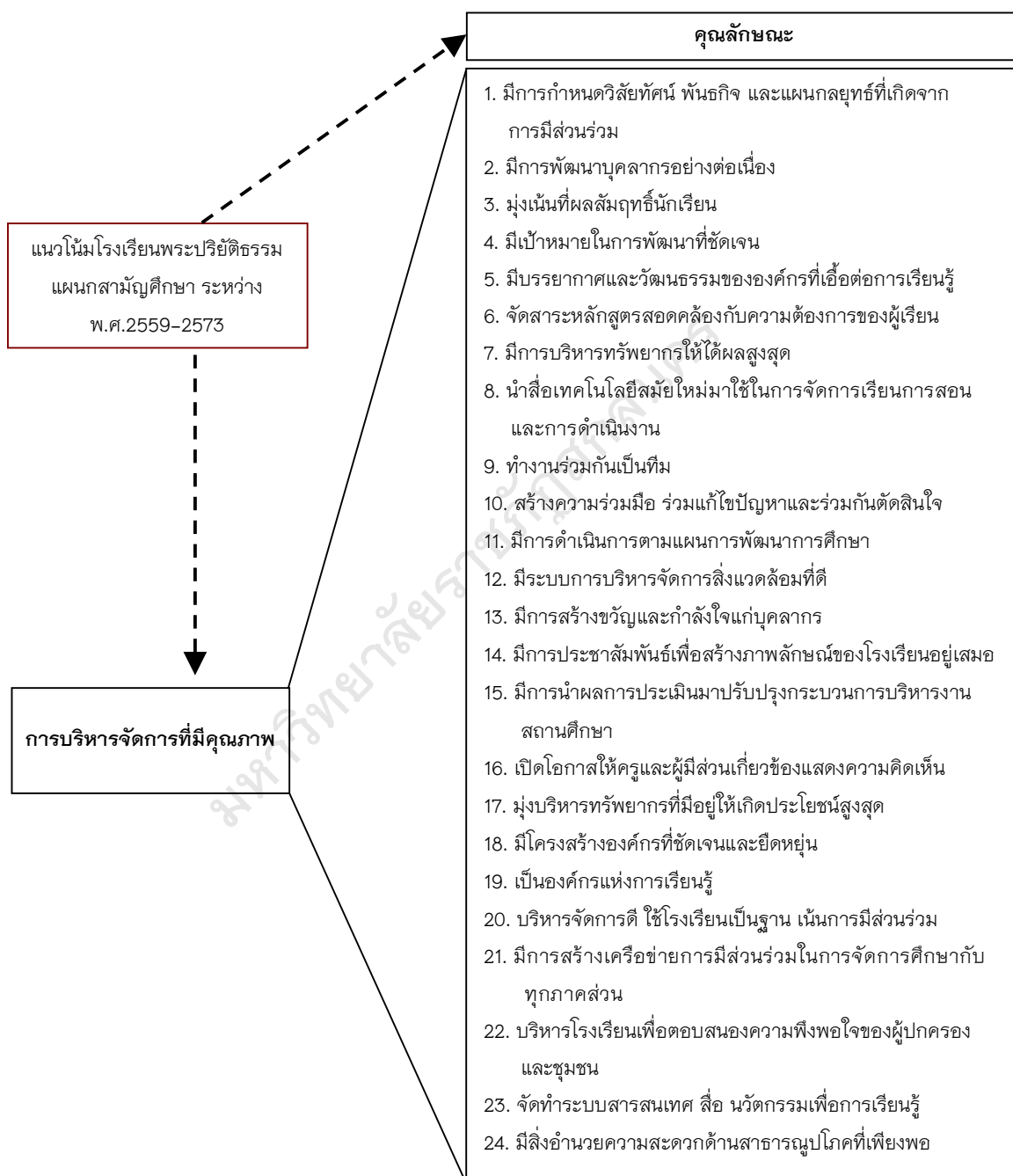
ภาพประกอบ 13 ภาพสรุปคุณลักษณะของครูคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

1.2.3 โรงเรียนคุณภาพ มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก จำนวน 11 ข้อ (ข้อ 1-11) และแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 12-19) ดังภาพประกอบ 14

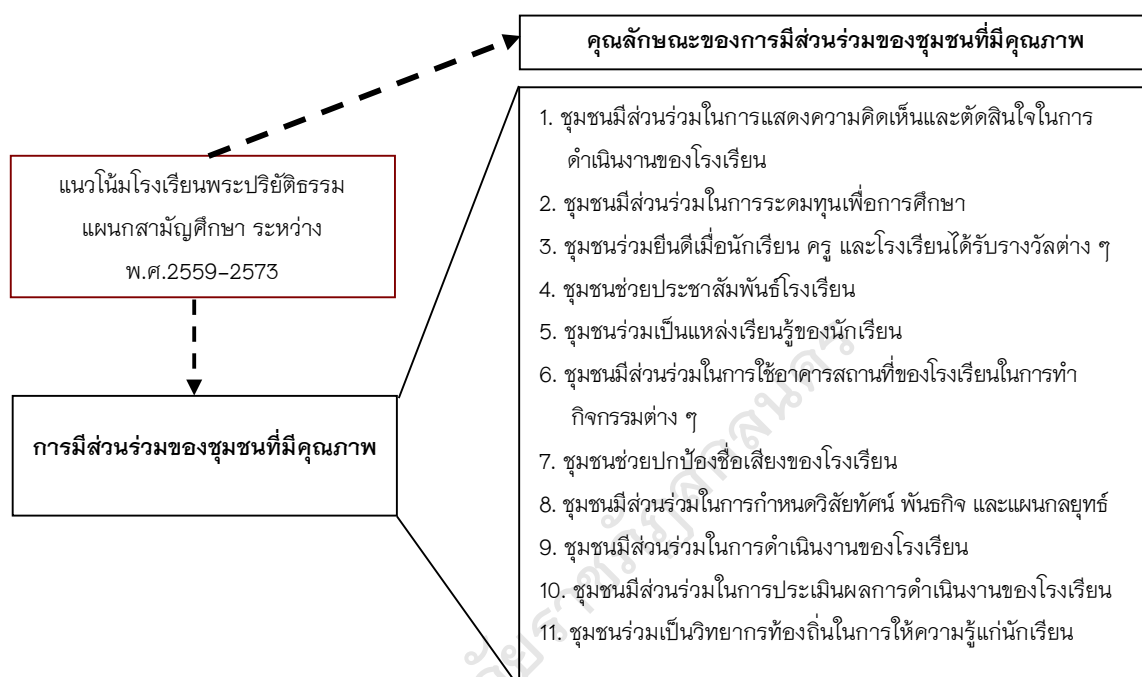
ภาพประกอบ 14 ภาพสรุปคุณลักษณะของโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

1.2.4 การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก
จำนวน 16 ข้อ (ข้อ 1-18) และแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง มี 8 ข้อ (ข้อ 19-24)
ดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ภาพสรุปคุณลักษณะการบริหารจัดการที่มีคุณภาพของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

1.2.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก จำนวน 7 ข้อ (ข้อ 1-7) และแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 8-11) ดังภาพประกอบ 16

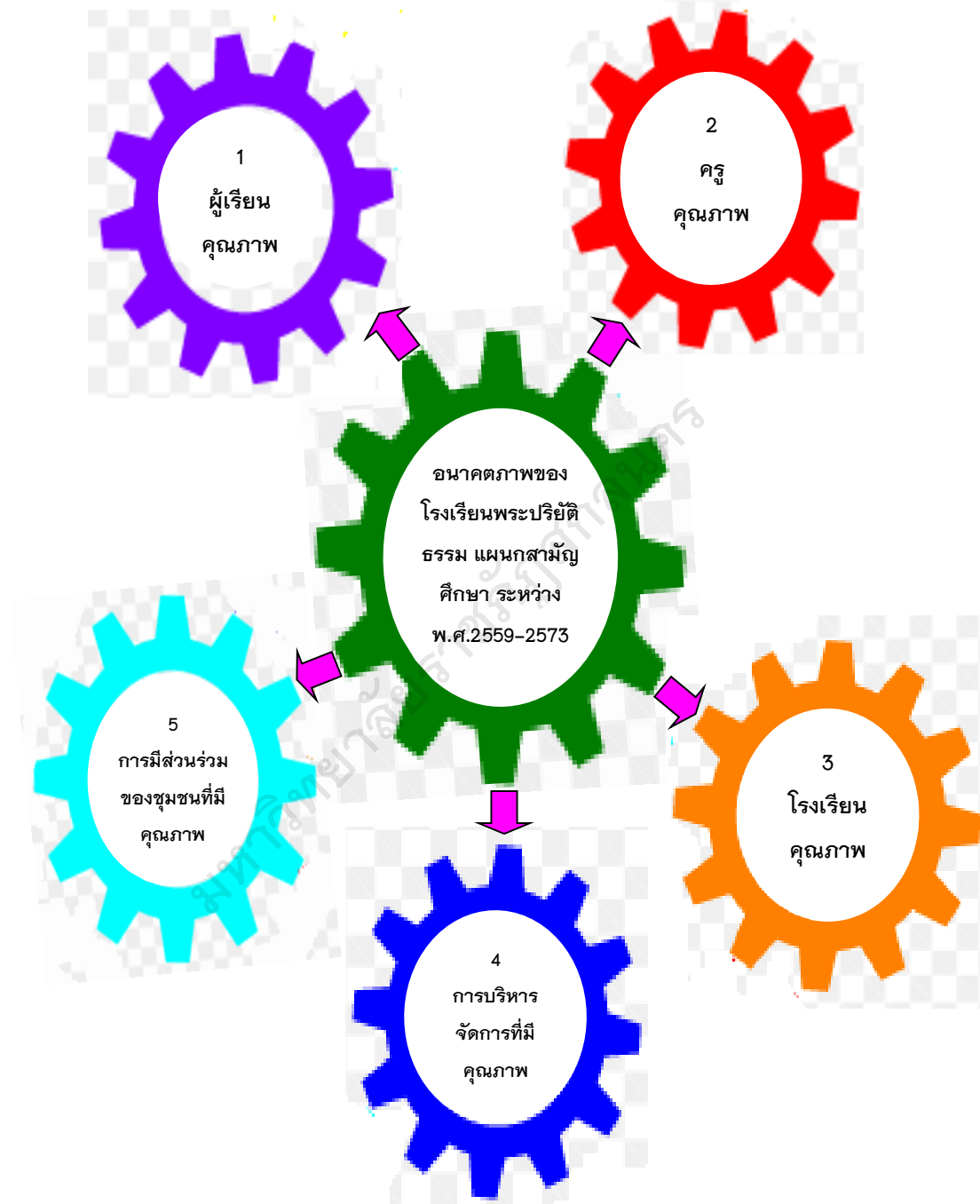

ภาพประกอบ 16 ภาพสรุปคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573

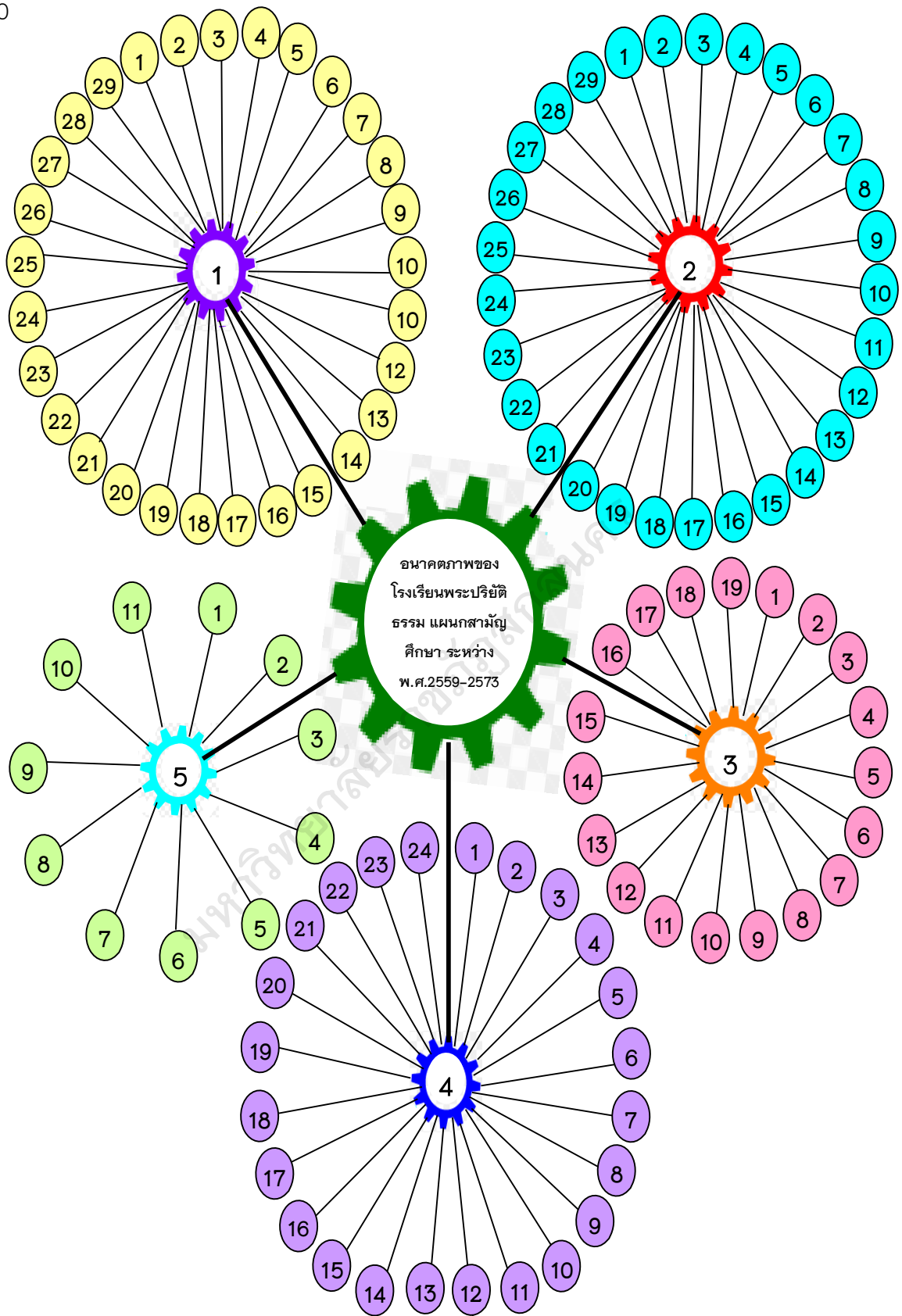
ตอนที่ 2 ผลการจัดทำอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

2.1 วงล้ออนาคต วงล้ออนาคตมีแนวโน้มอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 เป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนคุณภาพ 2) ครูคุณภาพ 3) โรงเรียนคุณภาพ 4) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และ 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ ดังภาพประกอบ 17 และ 18

ภาพประกอบ 17 วงล้อขนาดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

ภาพประกอบ 18 ผลการสร้างวงล้ออนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

ผู้เรียนคุณภาพ

1. มีความรู้ทางด้านพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญ
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. สนใจใฝ่รู้ รู้จักพัฒนาตนเอง
4. มีคุณธรรมจริยธรรม
5. มีจิตสาธารณะ
6. มีทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ
7. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)
8. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่น
9. ผู้รู้ที่จะเข้าถึงข้อมูลใหม่ ๆ
10. มีมนุษยสัมพันธ์
11. รู้จักวิธีค้นหาวิเคราะห์และใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้
12. มีทักษะในการทำงาน
13. มีระเบียบวินัยในตนเอง
14. ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา
15. มีจิตใจประชาธิปไตย
16. มีสัมมาคารวะ
17. ซื่อสัตย์สุจริต
18. มีบุคลิกภาพดี
19. ปรากฏอาชีพสุจริต
20. ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
21. ครุฑาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
22. มีความรับผิดชอบตนเองและส่วนรวม
23. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา ในการประกอบอาชีพ
24. มีความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออก
25. เข้าใจในความแตกต่างทางชาติและวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน
26. รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมโลก
27. มีปฏิภาณไหวพริบดี
28. ประหยัดและอดออม
29. ตรงต่อเวลา

ครูคุณภาพ

1. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์
2. มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้
3. มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ
4. มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ (ICT)
5. มีความรู้ในวิชาชีพครูและจิตวิทยาการสอน
6. มีภาวะผู้นำ
7. มีบุคลิกภาพดี
8. เป็นแบบอย่างที่ดี
9. ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
10. มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพที่สอน
11. มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี
12. สอดดี นักเรียนเข้าใจ
13. มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
14. มีมนุษยสัมพันธ์
15. มีความซื่อสัตย์สุจริต
16. มีจิตวิญญาณความเป็นครู
17. มีความซื่อสัตย์สุจริต
18. รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
19. มีความรับผิดชอบ
20. มีเมตตา กรุณา
21. มีความยุติธรรม
22. มีระเบียบวินัย
23. เข้าใจในพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก
24. มีความรู้ในการวิจัย
25. รักในอาชีพครู
26. มีเหตุผล
27. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
28. มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
29. ถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

โรงเรียนคุณภาพ

1. การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐาน
2. มีระบบประกันคุณภาพภายในมีความน่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบได้
3. มีอาคารสถานที่และบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
4. มีสื่อและเทคโนโลยีทันสมัยและเพียงพอ
5. มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน
6. มีการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
7. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ
8. เป็นที่ยอมรับศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
9. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานอยู่เสมอ
10. มีครูและผู้บริหารมืออาชีพ
11. มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย
12. ครู นักเรียน และโรงเรียนได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก
13. มีโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ มาศึกษาดูงาน
14. เป็นแบบอย่างการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐาน
15. ผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง
16. มีความเข้มแข็งทางวิชาการสามารถเป็นต้นแบบ
17. มีจำนวนครูเพียงพอ
18. การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
19. มีความพร้อมและจัดสวัสดิการที่เอื้ออำนวย ความสะดวกของนักเรียนและบุคลากรของสถานศึกษา

การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม
2. มีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
3. มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียน
4. มีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน
5. มีบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้
6. จัดสรรหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
7. มีการบริหารทรัพยากรให้ได้ผลสูงสุด
8. นำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพ
9. ทำงานร่วมกันเป็นทีม
10. สร้างความร่วมมือ ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกันตัดสินใจ
11. มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนาการศึกษา
12. มีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
13. มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร
14. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนอยู่เสมอ
15. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการบริหารงาน สถานศึกษา
16. เปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น
17. มุ่งบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
18. มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและยืดหยุ่น
19. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
20. บริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม
21. มีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทุกภาคส่วน
22. บริหารโรงเรียนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน
23. จัดทำระบบสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้
24. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคที่เพียงพอ

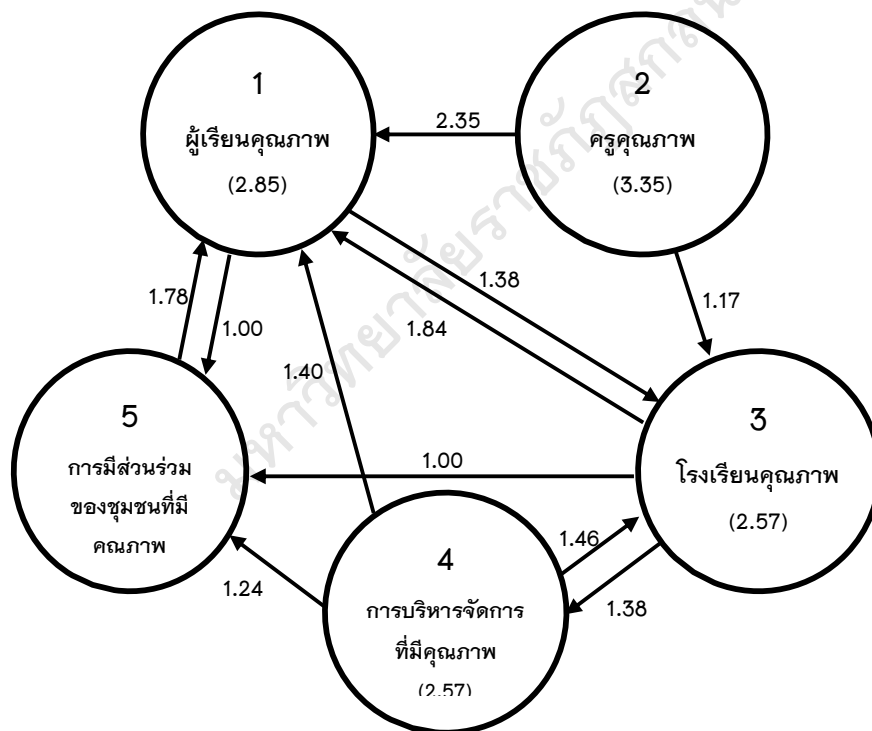

การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ในการดำเนินงานของโรงเรียน
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการศึกษา
3. ชุมชนร่วมยินดีเมื่อนักเรียน ครู และโรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ
4. ชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียน
5. ชุมชนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน
6. ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
7. ชุมชนช่วยปกป้องชื่อเสียงของโรงเรียน
8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน
10. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน
11. ชุมชนร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่นในการให้ความรู้แก่นักเรียน

ภาพประกอบ 19 คำอธิบายวงล้ออนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

2.2 ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง จำนวนคู่ของเหตุการณ์สืบเนื่องที่ส่งผลปฏิสัมพันธ์ถึงกันอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 11 คู่ คือ 1) คู่ของผู้เรียนคุณภาพกับโรงเรียนคุณภาพ (1.38) 2) คู่ของผู้เรียนคุณภาพกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ (1.00) 3) คู่ของครูคุณภาพกับผู้เรียนคุณภาพ (2.35) 4) คู่ของครูคุณภาพกับโรงเรียนคุณภาพ (1.17) 5) คู่ของโรงเรียนคุณภาพกับผู้เรียนคุณภาพ (1.84) 6) คู่ของโรงเรียนคุณภาพกับการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (1.38) 7) คู่ของโรงเรียนคุณภาพกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ (1.00) 8) คู่ของการบริหารจัดการที่มีคุณภาพกับผู้เรียนคุณภาพ (1.40) 9) คู่ของการบริหารจัดการที่มีคุณภาพกับโรงเรียนคุณภาพ (1.46) 10) คู่ของการบริหารจัดการที่มีคุณภาพกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ (1.24) และ 11) คู่ของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพกับผู้เรียนคุณภาพ (1.78) ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 20 วงล้อขนาดตจาลองผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่องของอนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

2.3 ภาพอนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 ที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ มี 5 ภาพ คือ

1) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้มากและมีระดับของผลกระทบสูง คือ ภาพอนาคตที่เมื่อมีการพัฒนาให้ครูมีคุณภาพ (3.35) จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างแน่นอน (2.35) และส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.17) ตามมา

2) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง คือ ภาพอนาคตที่เมื่อมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (2.85) จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพอย่างแน่นอน (1.38) และยังส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา (1.00)

3) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลางลำดับต่อมา คือ ภาพอนาคตที่เมื่อชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา (2.70) จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างแน่นอน (1.78)

4) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลางลำดับต่อมา คือ ภาพอนาคตที่เมื่อโรงเรียนมีคุณภาพ (2.57) จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ (1.84) และการบริหารจัดการมีคุณภาพ (1.38) อย่างแน่นอน และยังส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา (1.00)

5) ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลางลำดับสุดท้าย คือ ภาพอนาคตที่เมื่อการบริหารจัดการมีคุณภาพ (2.57) จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.46) และผู้เรียนมีคุณภาพ (1.40) อย่างแน่นอน และยังส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา (1.24)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นที่ค้นพบในการศึกษาและนำมาอภิปรายผลเรียงตามลำดับโอกาสที่เป็นไปได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า เมื่อครูมีคุณภาพแล้ว (3.35) จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ (2.35) ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.17) มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (0.81) และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (0.36) ซึ่งให้เห็นว่า ในอนาคตโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573 ครูจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ **ผู้เรียนมีคุณภาพและโรงเรียนมีคุณภาพตามมา** ภายใต้การบริหารจัดการที่ดีและการมี

ส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้เพราะ ในการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา งานวิชาการ การจัดการเรียนรู้นับเป็นภารกิจหลัก ดังนั้นครูจึงเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนและดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 จะต้องมีความรู้ลักษณะ 29 ข้อ ดังนี้ 1) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ 2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ 3) มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 4) มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ (ICT) 5) มีความรู้ในวิชาชีพครูและจิตวิทยาการสอน 6) มีภาวะผู้นำ 7) มีบุคลิกภาพดี 8) เป็นแบบอย่างที่ดี 9) ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 10) มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพที่สอน 11) มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี 12) สอนดี นักเรียนเข้าใจ 13) มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน 14) มีมนุษยสัมพันธ์ 15) มีความซื่อสัตย์สุจริต 16) มีจิตวิญญาณความเป็นครู 17) มีความขยันหมั่นเพียร 18) รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 19) มีความรับผิดชอบ 20) มีเมตตากรุณา 21) มีความยุติธรรม 22) มีระเบียบวินัย 23) เข้าใจในพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก 24) มีความรู้ในการวิจัย 25) รักในอาชีพครู 26) มีเหตุผล 27) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 28) มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน และ 29) ถิ่นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ผลการวิจัยในเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Peter (1978, p. 19) ที่ได้สรุป ผลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไว้ว่า พฤติกรรมและคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของครูที่ก่อให้เกิดผล สำเร็จในการเรียนของนักศึกษา คือ 1) มีความรู้ในสิ่งที่สอน ครูที่มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนจะสามารถจัดระเบียบความรู้ในการสอนและสามารถอธิบายหรือเสนอเนื้อหาเหล่านั้นแก่นักศึกษาให้เกิดความคิดรวบยอดหรือเสนอสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้เกิดการพัฒนาหรือกระจำเริญในเนื้อหานั้น ๆ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นครูที่ใช้วิธีการบังคับศึกษาน้อยมาก เป็นครูที่ดึงดูดใจนักศึกษา เสนอแนวการสอนแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ มีการวางแผนและคิดค้นกิจกรรมใหม่ ๆ ที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ให้โอกาสนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในโอกาสต่าง ๆ 3) มีการยอมรับด้วยการใช้ภาษาหรือท่าทาง และ 4) เปิดกว้าง เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและยอมรับแนวคิดของนักศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของวิโรจน์ สารรัตน์ (2556, หน้า 39)

ที่ได้อ้างถึงทัศนะของ Alex Rag one ว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นผู้นำที่มีความยืดหยุ่น ร่วมมือ ทำวิจัย รู้สไตล์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนของตนเอง ใช้การเรียนรู้หลายรูปแบบกับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน และทัศนะของ Churches ที่กล่าวถึงลักษณะ 8 ประการสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) สามารถปรับตัว (Adapting) 2) มีวิสัยทัศน์ (Being visionary) 3) ทำงานแบบร่วมมือ (Collaborating) 4) กล้าคิดกล้าทำ (Taking risks) 5) เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning) 6) เป็นต้นแบบทางพฤติกรรม (Modeling behavior) 7) เป็นนักสื่อสาร (Communicator) และ 8) เป็นผู้นำ (Leading)

และยังสอดคล้องกับแนวคิดของรัญจวน อินทรคําแหง (2557, หน้า 12)

ที่ได้ระบุคุณสมบัติของผู้เป็นครูไว้ ดังนี้ 1) มีความเมตากรุณาอย่างแท้จริงคือเมตากรุณา โดยไม่หวังผลตอบแทนไม่คิดทวงคืนจากศิษย์กระทำอย่างไม่ขาดตอนและไม่ลดละ ทำเพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องควรทำให้เพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่ควรให้ 2) มีความเป็นกัลยาณมิตร ต่อศิษย์ตลอดชีวิต ไม่ว่าศิษย์จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ทำการงานมีตำแหน่งหน้าที่อย่างไร ครูก็ยังห่วงใยติดตามด้วยความหวังดี คอยให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อศิษย์มีปัญหา ชื่นชมยินดีเมื่อศิษย์ได้ดีเจริญก้าวหน้า 3) มีความซื่อตรงต่ออุดมคติของความเป็นครู มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ในการมุ่งสร้างสังคมสร้างชาติบ้านเมืองด้วยการสร้างเด็กให้เป็นพลเมืองดี 4) อดทน เสียสละ และไม่เห็นแก่ตัว แม้จะรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและมีภาระส่วนตัวมากเพียงใด ครูก็ยังต้องเป็นผู้เสียสละเห็นแก่ธรรมะและความถูกต้องของสังคม และ 5) เป็นเสมือนดวงประทีปของศิษย์

2. ผลการวิจัย พบว่า เมื่อผู้เรียนมีคุณภาพแล้ว (2.85) จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.38) ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (1.00) มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (0.46) และมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ (0.30) ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 ต้องมุ่งมั่นพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เพราะเมื่อผู้เรียนมีคุณภาพ จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ มีชื่อเสียง ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีความศรัทธาและชื่นชมโรงเรียน และจะส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนย่อมเป็นภาพสะท้อนถึงคุณภาพของครู คุณลักษณะผู้เรียนคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 มีดังนี้ 1) มีความรู้ทางด้านพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญ 2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3) สนใจใฝ่รู้ รู้จักพัฒนาตนเอง 4) มีคุณธรรมจริยธรรม 5) มีจิตสาธารณะ 6) มีทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

7) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) 8) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่น 9) รู้วิธีที่จะเข้าถึงข้อมูลใหม่ ๆ 10) มีมนุษยสัมพันธ์ 11) รู้จักวิธีค้นหา วิเคราะห์และใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ 12) มีทักษะในการทำงาน 13) มีระเบียบวินัยในตนเอง 14) ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา 15) มีจิตใจ ประชาธิปไตย 16) มีสัมมา-คารวะ 17) ชยันหมั่นเพียร 18) มีบุคลิกภาพดี 19) ประกอบอาชีพสุจริต 20) ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 21) ครัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข 22) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 23) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมาในการประกอบอาชีพ 24) มีความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออก 25) เข้าใจในความแตกต่างทางชนชาติและวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน 26) รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมโลก 27) มีปฏิภาณไหวพริบดี 28) ประหยัดและออม และ 29) ตรงต่อเวลา

ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2552, หน้า 30) ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไว้ว่า เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เป็นการศึกษาวิชาพระปริยัติธรรมขั้นพื้นฐาน เพื่อประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและศึกษาต่อ มุ่งให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ตามสมควรแก่สมณวินัย นำความรู้ไปพัฒนาประเทศชาติตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และสอดคล้องกับทัศนะของวิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 19) ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ 3R X 7C ดังนี้

1) 3R ได้แก่ (1) Reading อ่านออก (2) Writing เขียนได้ และ (3) Arithmetic คิดเลขเป็น 2) 7C ได้แก่ 1) Critical Thinking & Problem Solving ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา 2) Creativity & Innovation ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) Cross-cultural Understanding ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ 4) Collaboration, Teamwork & Leadership ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) Communications, Information & Media Literacy ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ 6) Computing & ICT Literacy ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และ 7) Career & Learning Skills ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2554, หน้า 20) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของนักเรียนในระดับสากลว่า มี 20 ประการ ได้แก่ 1) มีความคิดริเริ่ม 2) รู้จักคิดวิเคราะห์หาเหตุผล 3) มีความ

สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี 4) มีความรู้ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย 5) มีความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาที่ตนเรียน 6) รักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ 7) พัฒนาตนเองให้เป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่เสมอ 8) ผลิตและสร้าง สิ่งใหม่ ๆ 9) มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง 10) มีความรับผิดชอบสูง 11) เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน 12) เห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ 13) เรียนรู้และเข้าใจปัญหาของโลก 14) มีความสามารถในการบริหารจัดการ 15) ให้ความสำคัญกับอนาคตมากกว่าอดีต 16) มีความรู้พัฒนาการของโลกอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ 17) มองเห็นทิศทางใหม่ ๆ ของภูมิภาคและโลก 18) ตามทันและร่วมแก้ปัญหาของโลก 19) เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองและเข้าใจวัฒนธรรมต่างประเทศ และ 20) ดึงคุณค่าที่ดีงามของโลกมาใช้ประโยชน์ได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของโกศลเพ็ญสา (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า คุณภาพด้านผู้เรียนมี 6 ประการ ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพึง-ประสงค์ 3) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ และ 5) ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็น

การที่ผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีคุณภาพเป็นผลจากการบริหารจัดการโรงเรียนตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2553, หน้า 2-5) ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553-2562) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามด้วยศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของโลกที่มีคุณภาพมาตรฐาน” และกำหนดพันธกิจด้านผู้เรียนไว้ดังนี้ “จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนาศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม” โดยมีเป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนเป็นศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม และมีคุณลักษณะปริยัติสามัญตามที่พึง-ประสงค์ มีกลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 จัดระบบสวัสดิการและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยเน้นการปฏิรูประบบประมาณการดูแลอย่างทั่วถึง ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนนำอยู่นำเรียน กลยุทธ์ที่ 2 สร้างภาพลักษณ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับด้วยการสื่อสารองค์กร การประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุกแบบมีอาชีพ กลยุทธ์ที่ 3 สร้างผู้เรียนที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตด้วยธรรมและปัญญาทางสังคม

อย่างรู้เท่าทันและเป็นอัตลักษณ์ของปรียัติสามัญ กฤษฎ์ที่ 4 ปรับระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมาตรฐาน เน้น อัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา กฤษฎ์ที่ 5 สร้างความพร้อมแก่ผู้เรียนให้มีศักยภาพที่สมดุลกับการรับการศึกษาจากระบบปรียัติสามัญ กฤษฎ์ที่ 6 สร้างความแข็งแกร่งในภูมิความรู้ทางวิชาการแก่ผู้เรียนให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับจากสังคม และกฤษฎ์ที่ 7 สร้างความแข็งแกร่งในการเรียนธรรมบาลีศึกษาแก่ผู้เรียนด้วยการประสานกลไกทั้งระบบแบบบูรณาการ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิทธิกร อ้วนศิริ (2555, หน้า 71) ที่ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระ-ปรียัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนมีอิทธิพลต่อตัวแปรผลการประเมินคุณภาพภายนอก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ปรากฏว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และความรับผิดชอบของนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนตามลำดับ ซึ่งหมายถึงการที่นักเรียนมีความภาคภูมิใจและศรัทธาต่อสถาบันการศึกษา มีความอดทนต่อความล้มเหลวสูง มีความพยายามที่จะพัฒนาตนเองไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น มีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัยดี มีค่านิยมประชาธิปไตย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น จะส่งผลดีต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปรียัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของโกศล เพ็ญสา (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปรียัติธรรม ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ด้านกระบวนการ มีความจำเป็นต้องพัฒนาเร่งด่วน โดยวิเคราะห์ผลจากค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามแนวทางการศึกษาสูงสุด ได้แก่ มาตรฐานที่ 12 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ 1) พัฒนาโรงเรียนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพโดยมีการปรับภูมิทัศน์เพื่อให้สถานที่พร้อมรองรับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม มีการไปศึกษานอกสถานที่ 2) พัฒนาโรงเรียนให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เริ่มจัดส่งครูไปศึกษาดูงานร่วมกับโรงเรียนภายนอก มีการทำวิจัยในชั้นเรียน และใช้กิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ และ 3) พัฒนาโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยมีการจัดกิจกรรม มีการเชิญบุคลากรมาให้ความรู้และมีการออกไปทัศนศึกษา

3. ผลการวิจัยพบว่า เมื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนมีคุณภาพแล้ว (2.70) จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ (1.78) โรงเรียนมีคุณภาพ (0.91) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (0.50) และมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ (0.42) ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อนาคตโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้นและจะส่งผลทำให้มีการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพโรงเรียน ก็จะมีคุณภาพ มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมา การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ในอนาคตการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ชุมชนจะต้องเป็นระบบเปิดโดยให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของส่วนต่าง ๆ ไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา 8 การจัดการศึกษา (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การ เอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา สถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยกระบวนการศึกษาอบรม มีการแสวงหา ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์การชุมชน ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสถานศึกษา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน

กฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงานงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาดังนี้ (1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (2) ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรงเรียนจะต้องแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นับว่ามีความสำคัญยิ่ง เพราะชุมชนในอดีตได้ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ พลังศรัทธาและทรัพย์สินเงินทองจำนวนมากในการก่อสร้างและทำนุบำรุงวัดให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน (ไพรัช อรรถกถาภานนท์ และมัทนา โชควรวัดมนกร, 2550, หน้า 17) สอดคล้องกับทัศนะของวิจิต นันทสุวรรณ (2544, หน้า 22) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาของไทยได้ให้ชุมชน ท้องถิ่นและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม โรงเรียนจึงควรเป็นโรงเรียนของชุมชนที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการรู้เห็นและความร่วมมือของประชาชนและชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากทำให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และความนิยมให้เกิดขึ้นในชุมชน และยังเป็นการสนับสนุนให้

ประชาชน ชุมชนได้เข้ามาช่วยเหลือ เกื้อกูลกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน และกำลังใจ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และถือเป็นหน้าที่ของประชาชนและชุมชนที่จะต้องให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2547, หน้า 19-20) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ชุมชนให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และชุมชนให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตติมา สัจจามันท์ (2548, หน้า 95) ที่ศึกษารูปแบบ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการบูรณาการ การศาสนากับการศึกษาของวัดในพระพุทธศาสนา : กรณีการจัดการศึกษาตามอรรถยาศัย พบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาตามอรรถยาศัยของวัดที่ประสบผลสำเร็จนั้น มีองค์ประกอบทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีความร่วมมือ มีเครือข่าย และวัดสาขาไม่เฉพาะในประเทศแต่ขยายไปยังต่างประเทศด้วย

ผลการวิจัยอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 พบว่า ในอนาคตชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียน 2) มีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการศึกษา 3) ร่วมยินดีเมื่อนักเรียน ครู และโรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ 4) ช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียน 5) ร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน 6) มีส่วนร่วมในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 7) ช่วยปกป้องชื่อเสียงของโรงเรียน 8) มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ 9) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน 10) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และ 11) ร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่นในการให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่งผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระจิณณวัตร ปะโคทัง (2550, หน้า 113) ที่ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่นโรงเรียนกัณฑ์รามณ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา มี 5 ประการ ได้แก่ 1) การระดมความคิดเห็น (Brainstorming Participation) คือการคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันในลักษณะของการร่วมคิดที่มาจากทุกฝ่าย 2) การร่วมวางแผน (Planning

Participation) คือการนำสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกันด้วยการระดมทรัพยากรจาก ทุกฝ่าย 3) การร่วมลงมือทำ (Taking Action Participation) คือการนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้ 4) การร่วมกันติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือการร่วมกันติดตามผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น 5) การรับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefits Participation) เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดี สมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ธรรมเจริญ (2553, หน้า 37) ที่ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองแบบเรียนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า มีขั้นตอนในการมีส่วนร่วมดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุและความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระธีรพงศ์ ธีรปัญญา (วรรณสอน) (2553, หน้า 93-94) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านการประเมินผลและติดตามผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการได้รับประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิทธิกร อ้วนศิริ (2555, หน้า 70-71) ที่ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชนมีค่าอิทธิพลตัวแปรผลการประเมินคุณภาพภายนอกต่อตัวแปรผลการประเมินคุณภาพภายนอก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชนปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนทางทุนและวัสดุ และการมีส่วนร่วมของชุมชนทางทรัพยากรบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนตามลำดับ ซึ่งอธิบายได้ว่า การที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ได้มีส่วนร่วมในการเสียสละ

และบริจาคทรัพย์สินเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสิ่งก่อสร้างให้โรงเรียน ร่วมมือกันจัดหา รายได้หรือจัดตั้งสมาคม มูลนิธิ กองทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา จัดหาอาหารและนํ้าปานะแก่สามเณรในระหว่างเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงาน เกียรติคุณ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลดีต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมี ส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน ซึ่งจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษา มากขึ้น และหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนเหมือนในอดีต ซึ่งการจัด การศึกษาจะทำหลากหลาย ทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาจะมีการรวม การจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญต่าง ๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดย ส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน อย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

4. ผลการวิจัย พบว่า เมื่อโรงเรียนมีคุณภาพแล้ว (2.57) จะส่งผลให้ผู้เรียน มีคุณภาพ (1.84) การบริหารจัดการมีคุณภาพ (1.38) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา (1.00) และมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ (0.51) ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อนาคตโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 จะมีคุณภาพ โดยมีภาพในอนาคตของโรงเรียนดังนี้ 1) การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐาน 2) มีระบบประกันคุณภาพภายในมีความน่าเชื่อถือสามารถตรวจสอบได้ 3) มีอาคารสถานที่ และบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อื่นๆ 4) มีสื่อและเทคโนโลยีทันสมัยและเพียงพอ 5) มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน 6) มีการประเมินผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา 7) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 8) เป็นที่ยอมรับศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน 9) มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานอยู่เสมอ 10) มีครูและผู้บริหารมืออาชีพ 11) มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย 12) มีการจูงใจ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร 13) ครู นักเรียน และโรงเรียนได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก 14) มีโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ มาศึกษาดูงาน 15) เป็นแบบอย่างการจัดการสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน

16) ผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง 17) มีความเข้มแข็งทางวิชาการสามารถเป็นต้นแบบ
 18) มีจำนวนครูเพียงพอ 19) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ
 20) มีความพร้อมและจัดสวัสดิการที่เอื้ออำนวยความสะดวกของนักเรียนและบุคลากร
 ของสถานศึกษา การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้
 ได้มากที่สุด คือ ครูของโรงเรียนพระ-ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นผู้มีความรู้
 ความสามารถและมีทักษะในการสอนและการดำเนินงาน ครูจะร่วมมือกันพัฒนาให้ผู้เรียน
 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วน
 ร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น จะทำให้โรงเรียนมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของ
 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรมย์ สีตาคำ (2559, หน้า
 219) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติ
 ธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน พบว่า มีองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ
 1) คุณภาพของครู 2) คุณลักษณะของนักเรียน 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) คุณภาพของ
 สื่อการเรียนการสอน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน 6) สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
 7) ทุนและวัสดุอุปกรณ์ และ 8) การประกันคุณภาพภายใน และสอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของโกศล เพ็ญสา (2555, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
 โรงเรียนพระปริยัติ-ธรรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า 1) โรงเรียนพระปริยัติธรรมมี
 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเร่งด่วน ดังนี้ (1) ด้าน
 ปัจจัย มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณลักษณะ/ความรู้ ความ สามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ
 และมีครูเพียงพอ (2) ด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 12 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและการ
 เรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ (3) ด้านผลผลิต มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมี
 สุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้ (1) ด้านปัจจัย คือ จัด
 ครูผู้สอนให้ตรงตามวิชาเอกวิชาโท หรือความถนัด โดยเชิญบุคคลภายนอกมาสอนร่วม
 และรับครูให้ตรงกับสาขา มีการอบรมครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพงานที่รับผิดชอบ จ้างครู
 ในรายวิชาที่ขาด และตั้งศิษย์เก่ามาช่วยสอน (2) ด้านกระบวนการ ควรให้มีการจัด
 สภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โดยมี
 การปรับภูมิทัศน์ เพื่อให้สถานที่พร้อมรองรับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม และ

มีการไปศึกษานอกสถานที่ (3) ด้านผลผลิต ควรพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมของสงฆ์ โดยเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบและเป็นสิ่งที่ต้องทำ และมีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้สามเณร เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรม

5. ผลการวิจัย พบว่า เมื่อโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพแล้ว (2.57) จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.46) ผู้เรียนมีคุณภาพ (1.40) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (1.24) และมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ (0.66) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการจะมีคุณภาพ จะต้องประกอบด้วย 1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม 2) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 3) มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียน 4) มีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน 5) มีบรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) จัดสาระหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 7) มีการบริหารทรัพยากรให้ได้ผลสูงสุด 8) นำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงาน 9) ทำงานร่วมกันเป็นทีม 10) สร้างความร่วมมือร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมกันตัดสินใจ 11) มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนาศึกษา 12) ผู้บริหารและครูมีภาวะผู้นำ 13) มีระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี 14) มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร 15) มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียน อยู่เสมอ 16) มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการบริหารงานสถานศึกษา 17) เปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น 18) มุ่งบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 19) มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและยืดหยุ่น 20) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 21) บริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม 22) มีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทุกภาคส่วน 23) บริหารโรงเรียนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน 24) จัดทำระบบสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 25) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 26) มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค ที่เพียงพอ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะเมื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีคุณภาพแล้วก็จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ เป็นที่รักและศรัทธาของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีชื่อเสียง ส่งผลให้มีการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ครูจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น

ผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาณัฐวัตร เดชสุวรรณค์ (2557, หน้า 68) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมภิบาลมาใช้ในการบริหารงานกับการบริหารงานคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน การวัด-การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระนิรันดร จรณธมฺโม (บัวทา) (2560, หน้า 107-108) ที่ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีคุณภาพนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลหลายประการ ดังผลการศึกษาของ สิทธิกร อ้วนศิริ (2555, หน้า 63) เรื่องการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 7 ตัวแปร เรียงตามลำดับการมีอิทธิพล ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชน 2) คุณลักษณะของนักเรียน 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 4) การประกันคุณภาพภายใน 5) สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 6) คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน และ 7) คุณภาพของครู ขณะที่พระมหาบันทอน สุทธิโร (ทองสว่าง) (2560, หน้า 81-83) ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า แนวทางในการส่งเสริมยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้ (1) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง มีการพัฒนาบุคลากรให้มีใจรักในสายวิชาการ และควรศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ (2) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการพิจารณาไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ และควรมีแหล่งทุนในการสนับสนุนสถานศึกษาของตนเอง (3) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการพิจารณาความสามารถของบุคลากรและมอบหมายงานตามความถนัด มีการจัดกิจกรรม

เพื่อส่งเสริมพลังด้านบวกให้กับบุคลากร และควรสร้างขวัญและกำลังใจให้มีสวัสดิการแก่ครู บุคลากร และจัดค่าตอบแทนให้เหมาะสม และ (4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการสร้างความพอใจ ชยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการพิจารณาใคร่ครวญ อย่างละเอียดรอบคอบในการดำเนินงาน และมีการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของพระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภัททวิไล (ศักดิ์นิติ จารุชัย) (2557, หน้า 155) ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ-ศึกษา กลุ่มที่ 4 ได้เสนอแนวทาง การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ควรผลักดันให้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) ควรมีระเบียบบังคับใช้และบรรจุให้ได้รับเงินเดือนวุฒิการศึกษาตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 3) ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานประกันคุณภาพโรงเรียนอื่น ๆ 4) หน่วยงานต้นสังกัดควรแยกเงินเดือนครูออกจากค่าหัวนักเรียน และควรจัดสรรงบประมาณโดยแยกประเภทของงบประมาณที่จะใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนมีความสะดวกในการใช้จ่ายงบประมาณ 5) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ 6) หน่วยงานต้นสังกัดต้องมานิเทศสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพราะจะได้ทราบปัญหานำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป 7) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอบรมครู และพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน 8) ควรมีการจัดทำสรุปรายงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดเข้างานประกันคุณภาพการศึกษา 9) ผู้บริหารโรงเรียนควรเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกระบวนการเรียนการสอน 10) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มประชากรนักเรียนให้มากขึ้น และมีการสนับสนุนการศึกษาอย่างครบถ้วน

บุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้ประสบความสำเร็จคือผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาในเรื่องนี้พบว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาไพฑูริย์ อินวันนา (2552, หน้า 130-131) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ-ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 พบว่า บทบาทของ

ผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาประกอบด้วย การเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมเทคโนโลยี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระครูชั้นติธรรมচারิ (วิเชียร วงษ์ยาแดง) (2560, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามหลักพุทธธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมีคุณธรรมควบคู่กับการทำงาน มุ่งมั่นเสียสละ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูง บุคลากร ครูมีขวัญกำลังใจ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มเต็มศักยภาพ การบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มีประสิทธิภาพ เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหาร บุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง รู้จักใช้สติปัญญาหาเหตุผล แยกแยะปัญหา หมั่นเรียนรู้ เพื่อที่จะเอาชนะอุปสรรค สร้างคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งหาแนวร่วมหรือผู้ร่วมงานที่เหมาะสมและพอดี และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระอธิการธีระพล โคตมสิสฺโส (บุญกลาง) (2560, หน้า 86-87) ที่ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

- (1) ด้านเมตตา ผู้บริหารควรแสดงความรักความเมตตา และเอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน
- (2) ด้านกรุณา ผู้บริหารควรมีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้ความช่วยเหลือแบ่งปันน้ำใจหรือสงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุ กำลังกาย และกำลังใจ
- (3) ด้านมฤตดา ผู้บริหาร ควรทำตนเป็นกัลยาณมิตรมากกว่าเป็นผู้บังคับบัญชา รู้จักเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับที่ดี ยกย่องให้เกียรติลูกน้อง กำกับติดตามอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจงาน
- (4) ด้านอุเบกขา ผู้บริหารต้องรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือชัง มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคน ให้ความรักความเป็นธรรมกับทุกคน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559 -2575 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559 -2575 มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 รัฐบาลควรตราพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อเป็นกฎหมายหลักให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษา โรงเรียนพระ-ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ถูกต้องเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อย่างชัดเจน

1.3 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อการบริหารจัดการมีคุณภาพ (2.57) จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ (1.40) และโรงเรียนมีคุณภาพ (1.46) อย่างแน่นอน และยังส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา (1.24) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมการศาสนา และมหาเถรสมาคม ควรจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ทักษะ และภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559 -2575 มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้มากและมีระดับของผลกระทบสูง คือ ภาพอนาคตที่เมื่อมีการพัฒนาให้ครูมีคุณภาพ (3.35) จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างแน่นอน (2.35) และส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ (1.17) ตามมา ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณลักษณะตามผลการวิจัย

2.2 ผลการวิจัยพบว่า ภาพที่มีโอกาสเป็นไปได้ปานกลาง และเป็นลำดับสุดท้าย คือ ภาพอนาคตที่เมื่อการบริหารจัดการมีคุณภาพ (2.57) จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ (1.40) และโรงเรียนมีคุณภาพ (1.46) อย่างแน่นอน และยังส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา (1.24) ดังนั้น หน่วยงาน องค์กร และส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมการศาสนา มหาเถรสมาคม องค์กรเอกชน และชุมชน ควรให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารแก่โรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี และอื่น ๆ ตลอดจนการระดมทุนเพื่อการศึกษา อย่างเต็มที่เพื่อให้โรงเรียนบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพ

2.3 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559 –2575 ด้านผู้เรียนคุณภาพ มีคุณลักษณะ 29 ข้อ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรง ควรดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัย

2.4 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ-ศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559 –2575 ด้านครูคุณภาพ มีคุณลักษณะ 29 ข้อ โรงเรียนพระปริยัติ-ธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรง ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัย

2.5 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559 –2575 ด้านโรงเรียนคุณภาพ มีคุณลักษณะ 19 ข้อ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรง ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัย

2.6 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559 –2575 ด้านการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะ 24 ข้อ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรง ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัย

2.7 ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2575 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะ 11 ข้อ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทุกโรง ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัย

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างโปรแกรมการพัฒนาครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงาน เช่น โปรแกรมการพัฒนาความรู้ความสามารถในการ

จัดการเรียนการสอน โปรแกรมการพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ โปรแกรม
การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น

3.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้เรียนคุณภาพของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.3 ควรมีการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาที่มีประสิทธิผล

3.4 ควรมีการวิจัยกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

3.5 ควรมีการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.6 ควรมีการวิจัยสมรรถนะของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษาในประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร